CLASSICONORROENA

NUMERO DICIOTTO *LUGLIO-DICEMBRE 2001*

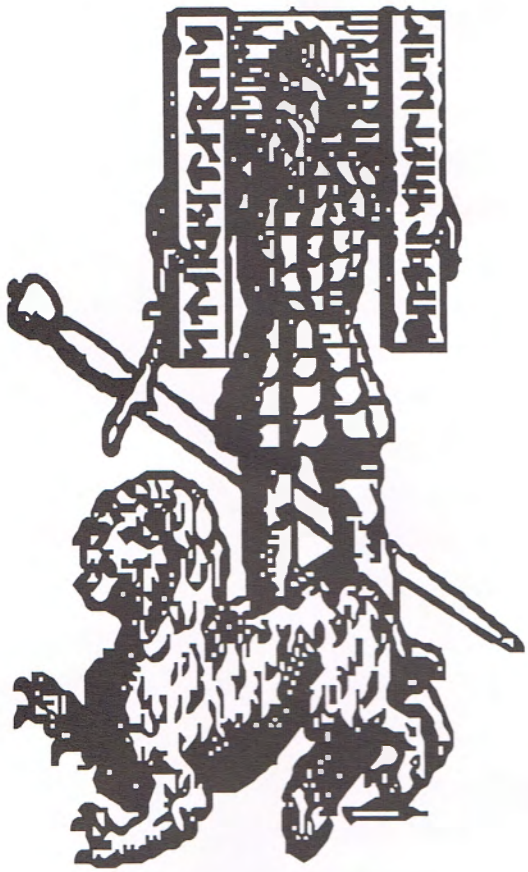

SOMMARIO

ARCHILOCUS (SAVERIO SICILIANO)

Ulisse in pantofole
ovvero L'Odissea in versione danese .....p. 1

Versione Romanesco.....p. 8

Scheda:
Saverio Siciliano .....p. 15

ULISSE IN PANTOFOLE ***ovvero*** **L'** ***Odissea*** **in versione danese***
di ARCHILOCHUS (Saverio Siciliano)

*Tilegnet den kvindelige danske kollega, der underviser i klassiske fag og som, efter at have modtaget en bog af mine sange på klassisk græsk, så sødt skrev mig bl.a.: "jeg er bange for, at jeg er lidt for jordbunden dansk til rigtig at kunne goutere den". Disse ord, samt den forbløffende sidste nyhed, at den homerske saga skulle i virkeligheden være foregået i Skandinavien, har inspireret mig ligefrem på dansk denne lille spøg, som er ihvertfald ment kun venligt.

Af Archilochus - som netop i Danmark har haft nogle af sit livs kulturelt mest berigende og vigtige oplevelser.

*Dedicato alla collega danese docente di materie classiche la quale, ricevuto un libro di mie poesie in greco antico, mi scrisse fra l' altro candidamente: "temo di essere un po' troppo terra terra danese per poterlo veramente gustare". Tale frase, insieme all' ultima stupefacente notizia, secondo cui l'epopea omerica in realtà si sarebbe svolta in Scandinavia, mi hanno ispirato in danese questa piccola amichevole presa in giro.

Da Archilochus, che proprio in Danimarca ha vissuto alcune delle sue più importanti e feconde esperienze culturali.

ODYSSEUS, EN TØFFELHELT

PEN. = --- Og efter at du, plakatfuld lissom en rigtig gadebølle, har lavet i mit hjem al den ravage, pryglet mine stakle Bejlere bare fordi de ikke betalte for kost og logi, og har forvandlet stuen til en svinesti, kommer du nu op for at bilde mig ind, at du er den savnede Odysseus! Kæreste lille ven, hvilket bevis har du da for, at du er min ægtemand?

OD. = Det er enkelt: du har en vorte siddende midt i din kørvel.

PEN. = Ak guder! det stemmer. Kom da hen til din trofaste kone og lad dig rigtigt omfavne... Men sig mig, hvordan kan det være, at en aften for 20 år siden sendte jeg dig ud for at købe et par vokslys for at gøre det lidt hyggeligere ved spisebordet, og du forsvandt sporløst, for for nogle år siden at dukke op som helt i Homers poesi? Svar altså, hvorfor efter Troias brand har du strejfet så længe uden at give livstegn fra dig?

OD. = --- Tja, det ved jeg sør'me ikke selv; ak, det er en altfor lang og indviklet historie ---

PEN. = Og kan det passe at du, en jordbunden dansker lidende af normalitis og evigt under min tøffel, kunne overhovedet have skabt dig sålænge såmeget? Kan det altså passe det der fortælles i Iliaden, at du også var med de andre knippelskøre karle til at svinge med sværdet; du, som ikke engang tør slå en prut i det frie, især når du er ædru?

OD. = Mm -- mm svinge og svinge --- tja, jeg pjækkede ret ivrigt, når jeg lige skal sige det.

PEN. = Hvad med træhesten og Laokoon? Var det virkelig så nemt at narre troianerne?

OD. = Pure opspind. Det tossede initiativ gik i virkeligheden sådan med, at den sløve banan, han der lavede hesten, helt overså at bygge derinde et tørkloset eller lignende: derfor blev de indespærrede krigere nødt til at lade vandet via hestens trælavede tissemand. Dette fik ganske uventet troianerne -der efter så mange års anstrengelser trængte åbenbart til at få ketsjeren strenget op- til at tro, at hesten var levende: en slags gud, der måtte da slæbes ind i byen. Det var iøvrigt heldigt, at det drejede sig om en hanhest og ikke en hoppe.

PEN. = Hvordan gik det så med

Kyklopen?

OD. = Han drønede efter os helt til stranden, da han opdagede at vi havde forvandlet hans tykke mave til et ølfad.

PEN.= Jamen, fik I altså ikke blindet Kyklopen, lissom der står skrevet i Odyss ---

OD = --- Sludder! Du ved jo godt hvor pilsnerske danskerne nu er af sig: altså mine kammerater, nogle værre bajervrag, mente hårdnakket, at det var synd for al de gode dyrebare varer... jeg mener, de var helt vilde efter at få alligevel fat i det meget øl (altså ikke vin) vi havde måttet ofre for at bedøve flæskebjerget. Således at de aftappede ham lige så snart han begyndte at snorke..

PEN. = Du gode Gud, borede I så hul i hans mave istedet?

OD. = Er du vild! Næ, sagen var nemlig det, at satyrerne havde blandet i hans drik nogle urter, hvorefter hans urinudskillelse blev en tid helt indstillet, så hans svinebøtte var foreløbigt fuld af kun førsteklasses dansk øl, som kammeraterne slubrede i sig frit.

PEN. = ..Hm..hm..hvad I dog kunne, sagtens... hvordan altså bar I jer ad?

OD. = Det fjols af en Iolokos, eller hvad han nu hed, fik altså den smarte idé om at bruge bæstens uhyrlige tissemand som det menneskelige ølfads aftapningshane. Men dippeduttet var saa stort, at man blev nødt til at klemme dens rullekrave sammen ved et reb, som blev løsnet hver gang vi ønskede at have os en slurk...

PEN. Det er da helt løgn --- men alligevel, hvorfor blev nu Polyfem så rasende?

OD = Fordi den afstumpede skiderik, der ihvertfald var pænt lakket til, mens han snorkede og bøvsede og fyrede frejdigt af sit udblæsningsrør, pludseligt fik trang til at bestyrke koncerten ved at også, om jeg så må sige, spille kødfløjten ... hvad formentligt ejheller må fortænke ham i siden, lissom Euripides ganske med rette insinuerer, elefanten plejede at gøre sligt hver gang han efter et godt måltid mad fik lyst til at lempe sin ensomhed. Og prøv nu at forestille dig hvad der skete, da han den bisse blev klar over, at sin naturlige pumpe var ombundet som en italiensk salami!

PEN. = Det er sgu' løgn altsammen, jeg tror ikke på et muk af alt dette, du er en frækkert ---

OD. = Næ, ellers skulle jeg da også mene, at du også ta'r gas på folk, når du går og fortæller at have taget røven på Bejlerne ved at væve og derefter hver gang smelte dit kostbare værk ---

PEN. = --- mon ikke?

OD. = --- når man jo bare mindes om, hvilken fedterøv du plejer at være --- hvad?

PEN. = Men det var jo Homers skyld ---

OD. = Ja, godt med dig. Ihvertfald han, Homer, er et dumsvin af første division. Det slyldes nemlig udelukkende ham, når jeg tillige måtte vagabondere i 10 år, plus undergå alle slags strabadser ---

PEN. = --- og helt undvære dit hjems hygge. Homer --- sikket maerkeligt navn...det betyder krigsfange eller

lignende, hvad?

OD. = Det stemmer. Derfor kalder jeg ham sådan, fordi han var i sin tid gidsel hos troianerne; forøvrigt er han en slags halvgud, som er i stand til at spå; ovenikøbet med det, som sociologerne kalder for Oedipus' effekt... og det foresvæver mig, at han må have været på spil også ved Troianernes fordærvelse, ligesom nu derefter ved min.

PEN. = Du i himlen, hvorfor dog skulle han have tilskyndet al den ballade?

OD. = Det er klart: for at deraf kunne få inspiration til netop at *skrive* ballader, dvs. pynte sig med Iliaden, og nu med Odysseen.

EN SLAVE (*banker*) = Halløj derinde, her er Homer der vil tale med dig, Odysseus.

OD. = Nu ham igen den møgrøv; jeg er ikke hjemme.

SLAVEN = Det hjælper ikke, for så spår han med det samme, at du dog er herhenne.

OD. = Så lad ham gå ind, den hampre skiderik --- (*henv. til en kæmpestor Kakatua-papegøje*): hvad er nu ivejen med dig?

PEN. = Ak du godeste! sikken maerkelig fugl ---

HOM. = Kr...kr...hold nu kæft, din gamle kælling!

PEN. = Og den kan også tale, endda; det er jo da forfærdeligt!

OD. = Værsgo' der var netop Homer...

PEN. = Hvadfornoget?! hvad fanden vil du nu osse bilde mig ind, dit fjolsefæhoved, se og land igen på jorden! Du mener måske alvorligt at Homer er en fugl?

OD. = Just så ---

PEN = Nej, på pikken! Hør nu en gang for alle, din pauseklovn: tror du at være så vittig, hvornår bli'r du endelig voksen? Kors i hytten, det var nu sgu' en omgang formeget!

HOM. = Hids dig ned, du dit visne harpe, hvorfor måtte en talende fugl ikke have lov til at hedde Homer eller hvad fanden der ellers behager bedst?

OD. = Netop, her kan du se, qvinde! Hvornår blev der siden fordums overhovedet set en almindelig fugl der kan tale? Dette kan sgu' ske kun nu, netop fordi han er en helbefaren halvgud, har nemlig flakket rundt over hele jordkloden og samlet op i århundredevis de allermærkeligst fantastiske historier, hvorpå han har bikset sammen en slags drejebog; som han har fået det mærkelige indfald på, at der skal virkeliggøres for at først derefter kunne opdigte hele de 2 poemer --- (*imens træder papegøjen af*).

Og alt dette må være foregået i Skandinavien (han vil formentlig søge den svenske nobelpris for litteratur), i særdeleshed her i lille Dannevang, dvs. Danmark; naturligvis med København, som er jo Nordens Athen, til nåleøje. Og siden jeg fik den forbandede idé om at tage ham til troiansk krigsbytte, har han lagt sine kløer på mig og udnytter mig som amanuensis, fordi han er en analfa-

bet; plus befaler han ustandseligt alt hvad jeg som hero skal foretage mig og ikke skal. Men jeg er sgu' ravendeligeglad med hans grækerier: det er nemlig *her* det foregår --- jeg mener det kulturelle! Vist så: blandt andet, de oprindelige Iliad og Odyssé blev, af mig, skrevet på dansk!

HOM. (*højt*) = Halløj derinde, kan I se og skynde jer til at omgående gå i horekassen og fuldføre jers ægteskabelige ærinde, istedet for al det snak og flip? For det kniber jo med tiden, vi må fane'-me afsted om en halv time, for at fuldføre Teiresias' spaadom. Desuden, husk på, du er efterlyst af Feakernes politi, siden du stod ved stranden for Nausikaa i bare røv og vinkler og nu er sigtet for blufærdighedskrænkelse.

I har altså kun en smule tid til gode --- som jeg forøvrigt ville regne med (*henv. til Penelope*) for din mands lapsvans' aktionsradius skulle være rimelig lang; på den anden side, han er heller... ikke nogen kaninknepper. Gå ellers nu ikke og tro på al de flovser om labre larver, knepsning, kussejagt med mere, han i mellemtiden må have bildt dig ind: det har jeg sandelig selv opdigtet for at pynte på emnet, vi må jo have noget epik.

Han har tværtimod, mellem os sagt, i virkeligheden næsten altid fået narrefisse: hans regnorm strækker nemlig nutildags knapt nok til at tisse : νώθουρος, hedder det på græsk, *frigidus in venereis*.

Lad dig altså ikke doupere af ham: han dampede af hjemmet fordi han ikke længere kunne holde ud at altid og evigt høre dig kæfte op om din forbandede danske hygge. Noget lignende med Kalypso, παρ ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ , på rigsdansk: hun krævede såmænd at din sløve mand ustandseligt skulle gribe på dåsemad. Hvad der betyngede ham endnu mere end dine kvælende hyggerier.

PEN. = Luk nu bylden! her går jeg alligevel hvert øjeblik på røven. Hvad for et nyt fund, dit forbandede fjærkræ, lukker du nu ud, hvem er Teiresias?

OD. = Det var satans, ham havde jeg sgu' næsten glemt. Da jeg traf Teiresias, ham spåmanden, spåede han for mig at jeg, lige efter at være vendt hjem, måtte rejse en gang til og komme tilbage hjem for bestandig først efter at have mødt nogen der vèd hvad fanden "at hygge sig", danskernes mest yndede glose, egentlig betyder. Så, inden jeg ta'r afsted igen, må vi to nu virkeligt flæske og se at endelig komme til at rigtigt ---

PEN. = --- hygge os ---

OD. = --- i dansk facon, naturligvis: der er noget -du smiler skælmsk!- jeg trængte afsindig meget til i al den tid jeg var væk, skal jeg sige dig ---

Ja, lad os omgående tage fat og gå tilværks rigtig løs. Som indlæg, hvad ville du altså sige til røget ål med sild, i selskab med russisk kaviar og laks i butterdej, og lige snaps ovenpå? Var det ikke noget?

PEN. = Om det er --- Det lyder aldeles ophidsende, en ægte kongeidé, kan man lige sige ---

OD. = Og så, for at egentlig starte middagen, et par stykker rejemad med doppeltpålæg, og dansk øl til ---

PEN. = Simpelthen himmelsk --- ih! hvor dog har vi det hyggeligt ---

OD. = Ved du hva', efter at have rejst såmeget og set såmange folk, må jeg komme til den slutning, at man intetsted spiser så godt som i vor lille Dannevang ---

PEN. = Hvad da med øllet?

OD.= Ja, og ost, og smørrebrød --- ta' et stykke til, der er mer hvor det kommer fra---

PEN. = --- og hygge; lad os antænde et par lys, her har vi det skidehamrende hyggeligt, hvad? Skål, skattemand, og velkommen hjem ---

OD. = (--- og ud igen) Værsgo' her har vi osse frikadeller med labskovs og lammesteg. Forøvrigt, du kan tro, ingen i verden kan stå mål med os hvad madkultur angår ---

PEN. = For den sags skyld, kultur i det hele taget, tør jeg hævde.

OD. = Top!

PEN.= --- når man for eksempel får tænkt på Venedig ---

OD. = Ja netop: høv, hvor er det uhyggelig forældet alting derhenne: de faldefærdige mure og afkalkning overalt, og lugten. Og maden: den så vellugtende danske ost for eks. ved de ikke en gang, så primitive de er, hvad der er for noget! Der var ejheller til at spise, for eksempel, nogen ordentlig biksemad, som i Danmark er jo verdenskendt! Og --- ak himmel, hvor har jeg dog savnet i Italien en kop rigtig dansk kaffe!

PEN. = Og da den dèr Casanova, den venetianske sjofler!

OD. = Den hvadfornoget?! Hvor ved du det fra?

PEN. = Han var den frækeste italienske kussetyv, om hans varierende udskejelser fortæller bl. a. en ung italiensk skjald når han af og til rejser forbi og kvæder for os om aftenen, mens vi sammen med Bejlerne sidder og hygger os over en kop kaffe eller en enkelt bajer. Hans sange er altid opbyggende, han kun ønsker nemlig at omhyggeligt belære pigerne om alle de usædeligheder, vi kvinder må se os for.

OD. = Det kan jeg nok sige, han signor vrøvlehoved eller hvad han nu hedder må være tilskyndet af udelukkende filantropiske hensigter, vil jeg gå ud fra ---

PEN. = Det manglede sgu' bare andet--- han har for eksempel i advarende øjemed nøje beskrevet flere seksspil, som i Synditalien skulle være dagligbrød ---

OD. = De sorte og snuskede omstrejfende spaghettidrenge ville dog gøre langt bedre om de istedet holdt sig hjemme dernede for at bedre passe deres fortrinlige mafia ---

PEN. = --- han kvad også om hvor hans landsmænd er helt vilde med at bruge bidet --- og dette beviser definitivt, hvor barbariske og snavsede de er, siden vi

danskere, som selvsagt er pinlig renlige, aldrig bruger sligt!

OD. = Og hvad videre renlighed og pænhed angår: en gang diskuterede jeg med en italiensk rejsende, som turde konfrontere vor Thorvaldsens velpolerede kunstværker med al det rod af ruiner og jordsmuld og brækkede statuer og ukrudt der findes overalt sydpå ---

PEN. = --- ganske åbenbart, mislukkede imitationer efter vor danske Fidias.

OD. = Det er klart. Men apropos denne rejsende: han var skjald, og nu kommer jeg til at mindes, at han sang bl.a. om at han besøgte et kongehof, hvor dronningen havde en vorte i nærheden af missekatten. Hvordan skal dette forstås, min lille kyske skat, hvad?

PEN. = Du er sgu' vild på kareten: det hedder ikke, at der *fandtes* en vorte, men at det *føltes* som om --- så lad være med at optræde urimelig og skabe dig!

OD. = Nåja, det stemmer rigtignok også. Lad os dog gå videre med kultur: hvormange oldgræske ord ikke stammer fra dansk - fra *mit* dansk? For eks. : μῶν οὐκ = mon ikke?; μένος = mening; ῥαγέντα = ragelse; ἧφθαι = at hæfte sig; φλάω = jeg flænger; osv.

PEN. = Der kan man bare se, at det er os danskere, som igrunde har skabt den vestlige kultur, og at vi, det være i al beskedenhed sagt, bortset fra nogle få bagateller, når alt kommer i alt er de andre overlegne. Derfor har vi også fuldt ud ret til at drille, såsom vi gerne og tit gør, de andre, mens ej er så modtagelige for kritik. Selv mener jeg at, når nogen dog tør finde hos os en lille plet, må han kun være en fascist, snarere en racist!

OD. = Top igen. --- og når vi så tit så snusefornuftigt slentrer og glor i de fremmede lande og byer såmeget, skyldes dette udelukkende vor ærlige trang til at forvisse os om de andre forstår at indordne sig fuldt ud under alle vore egne vaner og adfærdsmønstre. Når vi da samvittighedsfuldt har gjort det, vender vi hjem og gouterer hvormeget vi Dannevangs jordbundne indvånere nu er de fineste i verden ---

PEN. = --- om ikke andet, for alt det uvurderlige i form af hyggekunst vi i tidens løb har skænket til hele omverdenen ---

OD. = --- arrrgh --- tja --- og med andre ord sagt, dét at vi så gerne driver vor yndlingssport -det at være selvglade-, skyldes slet ikke ubeskedenhed, men udelukkende de videnskabelige beviser for, at vi simpelthen ikke kan lade være med at være de bedste: altså en nøgtern kendsgerning. Og hvis nogen vigtigpås mener at kunne stå mål med os ---

PEN. = --- skal det være løgn!

OD. = --- og han må da ganske smart males sort ---

PEN. = --- og kanoufles ---

OD. = --- og i det hele taget ties ihjel!

PEN. = Endelig står sagen helt klar for mig: af den patriotiske grund har du altså flakket rundt så meget --- å ja, jeg begynder så småt at kunne lide Odysseen --- og osse Homer, forresten --

- bare han var en vildand istedet, færdigstegt nu hm -- med svedsker og sprøde kartofler til ---

HOM. (*banker*) = Halløj igen derinde, hvis I ikke er blevet færdig endnu, hør I har alligevel kun 14 minutter tilgode!

OD. = Det er hørt, din forbandede lirekasseskjald! Nu omsider, min lille elskede, må jeg få på stedet dulmet den attrå der hele tiden har siddet brændende i mig og nu vinker reel og uimodståelig ---

PEN. = --- jeg er helt med, ganske med samme styrke ---

OD. = --- sig du da ---

PEN. = Næ, sig du selv på mine vegne også, mit hjertes udkårne ---.

OD. = ...Pennypige min sødeste, ved du hva': lad os sige det enstemmigt sammen ---

OD. & PEN. (*tils.*) = Jada : **Ska' vi ikke snart ha' kaffe?!**

Versione in romanesco, di Archilochus*

PEN.=.... E propio tu, 'nciuccato come un trúcido de borgata, m' hai sfasciata 'na casa, hai menato que' poveri Proci perché nun pagaveno pasto e alloggio, hai ridotto er mio salotto bbono a monnezzaro, e mmo' me vo' ffà puro crede d' esse Ulisse er disperzo! A berzitè, famme un po' vede che se' proprio tu er beccaccione mio, daje!

UL= E che cce vò?! o nun è vvero che te ritrovi un poro ner ber mezzo der boschetto tuo?

PEN.= Che te possino...c' hai fatto centro c' hai! Vie' vie' un po' qua da tu moje fedele a fatte abbraccicà finarmente!.. Ma dime, come fu e come non fue che quela sera de vent'anni fa, che tt' avevo mannato ar butteghino a comprà du' cannéle pe ffà la cena più hygghelighe [amena], te se' sfumà de botto e rispunti quarche anno fa travestito d' eroe ne la poesia de Omero? ...Atté, perché nun arisponni, perché doppo l'incendio de Troia te se' messo a vagabonnà pe tutt' er tempo senza dà notizzie?...

UL. = Massì, gnanch' io cce capisco un tubbo... 'sta storia è troppo intorcinata...

PEN. = Ed è possibbile che ttu, un danese tera tera de quei malati de normalite cronica accuccia sotto la mia vesta, te se' messo de botto a ffà tutto 'sto casino, come raconta l' Iliade, e sciabbolà de qua e de là 'nzeme a l' antri pazzi de catena; e ccome, dine, tu che nun c' hai coraggio gnanche de mollà na scureggia all' aria aperta, si nun te ritrovi sbronzo?

UL. = ...Eh eh, casino e casino; si propio te lo devo da dì, a battaglia marcavo sempre visita...

PEN. = E cche me conti der cavallo de legno e de Laoconte? Era da vero facile facile prenne p' er culo 'sti troiani?

UL. = Páppole! Quela penzata der cazzo annò in reartà accussí, che quer morto de sonno che fabbricó er cavallo se scordó de mettecce drento un cesso da campo o come se chiama: laonde percui li guerieri che ce staveno chiusi dovetteno arrangiasse a piscià a traverso la nerchia de

legno der sudetto cavallo. Fatto sta che, senza che c' avesimo mai fatto conto, li troiani -che doppo tanti anni de strapazzi er cervello je occoreva 'na bbona stiracchiata a le corde-, dico nun vanno a crede che er cavallo sendo che pisciava era vivo: perciò era 'na sorta de divinità propio fatta de ciccia e se la doveveno portà drento 'ncittà? In 'gni ccaso, fu 'na fortuna pe li guerieri nostri che se trattava d' un cavallo maschio, e nun de 'na stacca.

PEN. = O come fudette cor Cicropo?

UL. = Se messe a córecce appresso com' un barbero inzino a la spiaggia, quanno che finarmente sgamò che li avevemo trasformato er panzone in 'na botte de bira.

PEN. = Ma alora... alora nun l' avete cecato, er Cicropo, come sta scritto ne l'Odiss...

UL. = Balle! Tu sai quanto semo beverini noi danesi, propio de nascita; e alora a li compagni mii, scolabotti fottuti, nissuno je poteva tore de capo che era peccato perde tutto quer po' de robba - bira, nun vino- che avevemo sagrificà pe abbioccà er bestione: accussí sbuciorno la botte umana appena che inizzió a ronfà...

PEN. = Oggesù, je avete sbucià la trippa, ar posto de l'ochio?

UL. = Mò nun dì fregnacce! Er fatto annó cusí, che que' cosi llà li satiri je aveveno mischiato ner bicchiere certe erbe che je suspennettero provisoriamente de fabricà piscio, per cui er trippone suo interlocutoriamente era pieno sortanto de bira danese de prima qualità, che li compagnucci mia se sgoccettavano ammano ammano senza manco ariprenne er fiato.

PEN. = E tte credo, uhm...ve sete spassà proprio de bbono! E come ve sete arigolati alora?

UL. = Quer beccaccione de Iocolo, o come lui se chiama, ebbe la bella penzata de usà l'arnese buggiarone der bestione come spina de quer caratello umano de bira. Ma er batocco era tanto grosso, che occorse legà tutto 'ntorno er prepuzzio, e ariscioje 'gni vorta che ce prenneva fantasia d' un goccetto...

PEN. = Queste so' tutte fregnacce...ma in 'gni caso, perché Polifemo se incazzò?

UL. = Perché quelo stronzo arimbambito, che era puro ciurlo fatto, mentre che ronfava, rottava e tirava cor tubbo de scappamento disinvortamente, a un certo punto je venne voja de rinforzà er concertino sonanno puro er crescinmano...che nemmanco, pe capisse, lo potemo strillà per questo: datosi che, come Euripide giustamente ha susurrato, questo leofante ce l'aveva propio pe vvizzio, 'gni vorta che stannose sdrajato je prenneva voja de rimedià la solitudine facenno, pe ddì accussì, er manicheo. E ffigurete alora che terramoto, quanno er vuappo svagò che je avevemo invortata la pompa naturale come un salame!

PEN. = Ma vatte a ripore, frescone, io nun ce credo, de li buciardesimi tui,

gnanco 'na parola...

UL. = Ah sì, alora io doverei da penzà che so' frescacce puro le tue e vo' buggerà la ggente, co e' tue sparate per cui averessi preso li Proci p' er culo co la famosa storia de la tela de Penelopa, ccioé de fà e disfà 'na cosa tanto carestosa...

PEN. = E perché nno?

UL. = P' er fatto sempricissimo che tu se' più pírchia d' un giudío.

PEN. = Tutta broda de Omero, tutta!

UL. = Ma ttu imperò ce marci puro, vero? Nonpernondimeno quer suggetto llà, dico Omero, è e resta no stronzo de serie A. O nun è forze tutta corpa sua, si er sottoscritto ha dovuto da vagabondà e abbozzà pe dieci anni dieci?

PEN. = ...e dovuto da rinunzià, de sopramano, a tutte le hygghelitá [amenità] de casetta sua? Omero, Omero, che nome origginale.. me sbajo, o vo' ddì priggioniero?

UL. = Nun te sbaji. Imperò io l' ho chiamato cussì, da sí che a suo tempo fudette ostaggio dai troiani. Dartronde è 'na specie de divinità, capace de azzeccà tutte le profezzie, incruse quele che li sociolochi chiameno la purga overo l' effetto de Edipo... e mme sa tanto, che Omero c' ha avuto mano puro a aruvinà Troia co tutti li troiani, com' ora puro er sottoscritto.

PEN. = Oddio der celo, perché doveva da imparcà tutto 'sto treato?...

UL. = Giusto! giusto, perché? Ma pe poté scrivecce poi tutte le sue comedie, pe dasse 'nzomma arie de fichetto primma co l' Iliade, e mmò co l' Odisea.

SCHIAVO (*bussa*) = A Ulì, qua cce sta Omero che te deve da parlà.

UL. = Ariecchelo, quer faccia de dietro! dije che nun ce sono.

SCHIAVO = Tempo perzo, datosi che lui è capace de profetà in quattr' e quattr' otto che tu 'nvece te trovi 'ncasa.

UL.= E alora fallo entrà, 'sto puzzone fottuto. (*rivolto ad un enorme pappagallo kakatoa*) Che cavicchio me porti, mone?

PEN. = Ammappete oh, che ucello farlocco...

OM. = kr... kr...mettete a' mordacchia, vecchia meggera!

UL. = La signora è servita: te presento Omero.

PEN. = Cheee?! Ma tu che me vo' puro infinocchià, gran pezzo de cojone? E vvedi de atterrà 'na bbona vorta ar solo! E me vie' puro tosto tosto a dime che Omero è un ucello, viene.

UL. = Propio accussí.

PEN. = Ma che ccacchio te sarta adesso fora der capoccione?! A carotaro de tre sordi, ma chi tte credi de poté mette 'ncanestra... quann' è, dime, la vorta bbona che addiventi finarmente adurto? Questa poi m' è restata infirzata ner gargarozzo!

OM. = E alora sgonfiete, carciofola spampanata! Sentemo, perché se doverebbe proibbí a un ucello parlante de chiamasse Omero oppuramente quer che pinco je piace?

UL. = Écchete, sora Penelopa: da quan-

no in qua s' è visto parlà un ucello normale? Questo vo' dire che Omero è un mezzo-dio, ne la fattispecie scafatissimo, co l'occasione che ha vagabonnà per tutt' er monno ariccapezzanno le più rare pappole. E c' ha impastato na sorta de copione, pe inténnesse; ma je venne puro la stranita idea che tutto er brodetto doveresse da succede davero, prima de sistemà tutto 'sto po' de robba ne' dua poemi.

E 'sto gran casino s' è dovuto ritrovà giusto in Scandinavia - sendo che Omero ciovétta cor premio nóbbele - e speciarmente qui ner presepio Danimarca: a Copenaghine, s' intenne, che è come dire che è l' Atene der Norde in carne e ossi. Ma da quer momento maledetto che me passò pe la capoccia de prennerlo come bottino de la guera de Troia, me ha ficcà le granfie addosso e me scrocca come scribba, datosi che lui è inarfabbetico: e per contentino nun fa artro che predicamme quelo che come eroe devo da fà e quelo che nun devo fà. Ma a mme nun me frega un cacchio de le sue grecherie: perché è qua che succede quelo ch' ha da succede, artisticamente parlanno. Propio accussí! E fra l' antre cose, diciamolo puro diciamolo che l' Iliade e l'Odisea origginali le ho scritte io, 'ndanese!

OM. (*da dietro la porta*) = Ahò là drento, ve volete dunque dà 'na mossa e annà ne lo scopatoio a ffà la facenda coniugale, invece de tutte 'ste ciarle inconcrudenti? Qua er tempo scarseggia e noi, che te possino, dovemo da partì fra mezzora, pe realizzà la profezzia de Tiresia. E perdeppiù, aricordete che tu se' ricercato da la polizzia de' Feaci, per quela vorta che te presentasti a Nausicaa come mamma t' ha fatto; e perció te ritrovi puro incriminato pe offesa ar pudore. Inzomma, de tempo oramai ve avanza solo un tantinello cusì...con tutto che poi, intendemose, (*rivolto a Penelope*) pe le limitate risorse der pennolino der maritino tuo sarebbono più che suficienti...sibbè che je pesa puro 'na svertina. Ma nun stà a crede a tutte le chiacchiere che ner fratempo te avrà buggerà, tipo zompà co femmine-fate, ingrufà, cavarcà, effeccétera effeccétera. 'Sta robba l' ho inventata io istesso, pe ffà cimosa: che cacchio, quarche grorioso accidente lo dovemo puro da avé! Anzi, si propio devo parlà franco, er tu sposo è annato 'mbianco quasi sempre, ed er su' lombrichetto, oggi come oggi, è bbono ammalappena a ffà la pipì: νώθουρος , se dice 'ndané ; che 'ngreco sarebbe *frigidus in venereis*.

Inzomma, nun te fa buggerà da 'st' omo, che lui se squajò de casa perché nun poteva più trovà loco de sentitte blaterà de questo maledetto hygghe [amenità] danese.

Quarcosa de anagolo je capitò co Calippesa (παρ ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ, en ellero-danese): inzomma, quela pretenneva che lo sderenato de tu marito doveresse continovamente mette mano al sagrario. Er che lo sturbava de più ancora der tu soffogoso hygghe.

PEN. = E chiudi er saccone, chiudi! qua io vado 'gni momento cor culo 'ntera! A pollastro, che antra novità ora me stai a sdoganà, te possino cecà? Chi è 'sto Tiresia? (*nel frattempo Omero esce*).

UL. = Li mortacci! me n'ero quasi scordà. Devi da sapé che quanno 'ncontrai Tiresia l 'indovino, lui me profetò che, nun appena arivato a casa, dovevo da ripartì de novo, e sarei definitivamente ritornato qui sortanto dopo avè 'ncontrato quarcheduno che me sapesse dí che cazzica significa hyggásse [at hygge sig: amenizzarsi]: la parola la più preferita da' danesi. Perciò, prima che ariparto, ce doveremmo da sbrigà e arivà 'na bbona vorta a...

PEN. = ...hyggácce...

UL. = ...a la danese, naturarmente. Ce sta quarcosa - mò te se' ffatta risarella come 'na piripicchietta - c'è quarcosa, devo ditte, che la voja m' è annà pe le palle in tutto 'sto tempo che sò stato via...e 'nzomma damose subbito daffà e godemosela! Alora, pe mette mano, che ne penzi de 'na porzione d' inguilla ffummicata co le aringhe, accumpagnata de caviale russo e sarmone mantecato, eh, e subbito de sopra acquavita, che tte pare?

PEN. = Si mme pare...propio cosa de 'ngrifasse, giusta giusta 'na penzata reggia , devo dí propio...

UL. = E quinni, pe comincià er pranzo vero e propio, écchete un paro de tartine de gammeri co guarnitura doppia, e de sopra mò ce mettemo bira danese...

PEN. = Da leccasse i baffi, sò la fine der monno, ah, come stamo hyggheli [ameni]...

UL. = Sai che tte dico? Ho viaggiato assai e veduto tanta ggente, ma devo concrude che de nissuna parte se pappa bbono comme ner nostro presepiuccio danese...

PEN. = Icché doveressimo dì da bira?..

UL. = Eccome, e der cacio, e de' tartine...qua, prennene 'n' antra, ce ne stanno ancora a l' origgine...

PEN. = ...e der hygghe? ...E ddaje, appiccia mò 'mparo de cannele, c' è propio da farsela sotto de quanto qua se sta bene hyggheligghete [amenamente]...cincin, sgrinfio mio, e benvenuto a casetta tua.

UL. = (fra sé: <e ffora de novo>). Prego, ce stanno porpette in sarsetta e abbacchio... 'nzomma, sai che tte dico? Nissuno ar mondo ce po stà a pparo in materia de curtura culinaria...

PEN. = ..si è per questo, di curtura co la C maiuscola!

UL. = Tuscé!

PEN. = ...Penzamo, pe ffà 'nnesempio, a Venezzia...

UL. = Già, approposito, llà è tutto 'nvecchito, a commenzà da le mura scarcinate, e attanfito. Venemo poi ar cibbo: pe ddì, so' cussí burini, lassotto, che er cacio nostro tanto prefumato, nemmanco sanno ched è. Llà ffora inzomma nun c' è nippuro verso de cib-

baria cristiana, nun c' è: come , pe ffà 'nesempio, lo spezzatino [biksemad], che da noi ha fama internazzionale. Pe nun dì, gesummio, quanto ho disiato, in tutto 'sto tempo, na tazza de puro caffè danese!

PEN. = E cchè ddì poi de Casanova, quer veneziano mignottaro!

UL. = Quer cchè?! Chi te l' ha 'nzegnato?!

PEN. = Casanova era er più impunito rubbasorche der monno, e de le sue variazzioni fregarecce c' ha dato resoconto un giovene bardo overosia cantautore italiano, che de quanno 'nquanno passa pe de qua e la sera canta pe noi, mentre che stamo a hyggàcce [amenizzarci] 'nzem' a li Proci attorno a 'na tazza de caffè o ad un' unica biretta. Li ciufoletti sua so' sempre edificanti, pe via che er su unico desidero è de 'nzegnà pe filo e pe segno a 'ste sciacquette come quarmente 'gni pupa ha da guardàsse dar puttanesimo fregareccio.

UL. = Mo senti e gguarda, ma 'sto signo' fregnone o come che se chiama, nun c' è da dubbità, c' ha sortanto 'ntenzioni infilantropiche, è vvero?

PEN. = Ce mancherebbe puro, che cacchio... tanto pe ffà 'nnesempio: propio pe salvaguardalle, 'sto giovenotto a 'ste paciocche sprocedate c' ha spiegà certe zozzerie, che in Fottitalia invece doverebbero da esse pane de 'gni ggiorno...

UL. = 'Sti gioveni maccaroni neri e zellosi, cce userebbono mejo assai a restà lissòtto a casetta loro e impicciasse a l' incontrario de quela mafia co' fiocchi che s' aritroveno!

PEN. = ...quer giovene ha puro cantautorato de come li paesani sui vanno matti p' er bidé...e questo me pare ch' abbiffa na vorta pe tutte quanto so' burini e zozzoni, tanto vero che noi - che puro quanto a nettezza corporale nissuno ce po stà apparo- noi questo famiggerato bidé nun lo sapemo gnanche 'ncartolina, me spiego?

UL. = E c' hai raggione c' hai. Nunzolo, ma per quelo che ariguarda monnezza e bellezza, te devo da contà che na vorta c' ho avuto 'na gran quistione co 'nviaggiatore italiano... O che nun c' aveva er muso, quelo lá, de mette a confronto li capolavori cussí allisciati der nostro Thorvaldesenne co' tutto quer bailamme de rovine e carcinacci e statue rotte e erbaja che ar sudde se aritrova ùrbisi e tòrbisi...?

PEN. = ...ma nun ce piove, che se tratta de imitazzioni sderelitte fatte sur nostro Fidia nazzionale.

UL. = E tte credo! A approposito imperò de 'sto turista, famme 'mpo' penzà: questo era un cantastorie e cantò puro come quarmente aveva bazzicà 'na reggia, indove la reggina se ritrovava 'na veruca mur' a mmuro co a' tajòla. E alora, casta dorcezza mia, come la spiegamo questa, eh?

PEN. = Ma che cacchio, tu ce devi avè un ramo in capoccia, ce devi! Nun è detto che ce se *trovava* 'na veruca, ma sortanto che se *sentiva* come si ce fusse!

Chiaro? E ffiniscila, sai, de 'ngrifarti e ffà l' aretico!

UL. = Vabbè, vabbè, in fonno c' hai raggione. E annamo avanti co la curtura: quanti vocabboli der greco antico nun deriveno dar danese, dar *mio* danese scritto, eh? Essempio: μῶν οὐκ = perché none? [mon ikke?]; μένος = opignóne [mening]; ῥαγέντα = cenci [ragelse]; ἥφθαι = attaccásse [at hæfte sig]; φλάω = strappà [at flænge], effecetera?

PEN. = Liscio a l' olio...anvédi dunque, che semo in sustanza noi danesi che avemo messo ar monno la curtura occidentale; e che modestia apparte semo noi dunque a ritrovacce inzinamente, torta quarche bagattella, superiori a tutti l'antri, eh? Laonde c' avemo pienamente raggione 'gni vorta che, come famo spesso e volentieri, sfottiamo li foresti, mentre nun ce adattamo tanto quanno so' li antri che criticheno annoi. Perzonalmente, penzo che si a quarcuno vie' 'ncapo de trovacce quarche piccola magagna, nun po' esse artro che un fascista, mejo: razzista!

UL. = Tuscé de novo...e quanno che noantri cussí pivetti famo tanto li rondoni e scandajamo pe le tere artrui, è perché c' avemo 'ncarnato questo ggenio de accertà si a casa sua li foresteri se sottometteno opuro no a le nostre regole e abbitudini. E doppo ch' avemo fatto questo cuscenziosamente, ce ne tornamo a casetta nostra pe arifacce la bocca e godecce quarmente noi abbitanti tera tera der presepiuccio semo li ppiù mejo der monno...

PEN. = si nun antro, pe tutto quelo che ne' seculi seculoro avemo donà ar monno intero in forma de arte de sapesse hyggà [amenizzare]...

UL. = (fra sé: <te possino>)... Già... o, pe dilla diferentemente, er fatto de compiacesse de noi stessi è ddiventato er nostro sporte nazzionale nun pe immodestia, ma sortanto perché avemo prove scientifiche che nun potemo fà ammeno d' esse li ppiù mejori: se tratta de la pura e semprice reartà. E si poi quarche grannazzo se azzarda de potè toccà co noi...

PEN. = ...deve da esse bucía!

UL. = ...er tipo deve da esse spubblicà co la mano morta...

PEN. = ...e tirato ggiù...

UL. = ...e inzomma acciso cor silenzio!

PEN. = Oh finarmente me so fatta capace: per questa patriotica raggione alora hai gironzolato tanto p' er monno; ahò, mò l'Odisea comincia quasi a andamme a faciólo; e puro Omero, del resto....si appena fusse 'na natícchia servatica, arrosolata, hm... co contorno de susine e patate scrocchie...

OM. (*bussa*) = Ahò de novo llà drento! Si ancora nun ve sete sbrigáti, oé, ve resta sortanto un quarto d' ora de sopravanzo...

UL. = 'Nteso, 'nteso, te possino cecà, cantastorie d' organetto! (*a Penelope*) E ora, mia piccola amata, devo finarmente spegne subbito quela voja che me ha abbruciato pe tutto 'sto tempo e adesso me fa l' ochietto davero irresistibbile...

PEN. = Ed io propio l' istesso, co la stessa forza...

UL. = ...e dime alora...

PEN. = ... No, no...dine tu puro pe' conto mio, bbene de la Penelopa tua.

UL. = O pupa mia dorce, sai che tte dico? Diciamolo 'nzeme tutti dua a 'na vorta.

UL. & PEN. (*insieme*) = Alora: **Ahò de fora! Quanno ariva 'sto caffé?!**

*La caricatura ruota particolarmente attorno ad un' innocente mania abbastanza diffusa - ai miei tempi almeno - fra i danesi: espressa dal vocabolo, di derivazione norvegese, *hygge*: verbo - sostantivo difficilmente traducibile anche nelle sue diverse variazioni e sfumature semantiche (*hyggelig, hyggeligt, at hygge for, at hygge sig, u-hyggelig,* etc.); e che può in qualche modo rendersi in italiano con *agio*, con l'aggettivo *ameno*, in tedesco *gemütlich*, in inglese *comfortable*; e sim. L'imperativo *hyg dig*, per esempio, può tradursi con: *méttiti comodo*; ma anche assumere in certi contesti un significato scurrile. A mio avviso, il simbolo del *hygge* è rappresentato dal rito dell'accensione delle candele, specie a tavola, anche in pieno giorno. Può accadere ad un pranzo rituale come durante uno spuntino ai bordi d' un' autostrada. Tanto per avere un' idea di un' atmosfera. Che è riflesso di una concezione di vita tutta particolare, nella quale mi trovai per molti aspetti a mio agio. E di una società ordinata e pacifica; che per questo ho sempre ammirato ... pur se non so resistere alla tentazione di mettere in caricatura qualche tic diffuso fra non pochi di codesti *hyggeglade* 'meridionali del Nord'.

Saverio Siciliano è professore di Sociologia generale presso la Facoltà di Scienze Politiche dell'Università di Messina. Libero docente in Criminologia, ha soggiornato a lungo in Danimarca, presso l'Università di Copenhagen. Ha pubblicato saggi e studi di criminologia, sociologia e sociologia del diritto, favorito in ciò dalla conoscenza di varie lingue moderne. È fortemente impegnato nel campo della sociologia dell'ambiente, largamente presente nella sua ultima opera, *La civiltà suicida* (CEDAM 1999). Il volume presenta anche un'appendice dal titolo Θερμοπύλαι Ἰταλίης, *Le Termopili d'Italia*, tre suoi corali in greco antico (dialetto ionico), che prendono spunto, anche per la metrica, dalla celebre ode del poeta greco Simonide di Ceo in onore dei caduti delle Termopili, e costituiscono l'anticipazione di un dramma ancora non completato. Siciliano è autore anche di 'traduzioni' di poesie liriche greche pervenute in frammenti, che fa oggetto di ardite ipotesi di completamento nella stessa lingua originaria. Della sua attività poetica che conta, solo in greco antico, circa 2000 versi, è già stata pubblicata anche la silloge *Ritorno al classico. Poesie in greco antico e in volgare* (ESI 1998), ripubblicata in *Appendice* in *Atti Accademia Peloritana dei Pericolanti - Classe di Lettere, Filosofia e BB.AA.* vol. LXXIII 1997, Messina - Napoli, ESI 2000. Attualmente dopo la pubblicazione di una parodia, sempre in greco antico, dell'*Antigone* di Sofocle, risalente ad un testo italiano composto negli anni del liceo, è in stampa una novella in perfetta lingua trecentesca di ispirazione boccaccesca, dal titolo *I vitulanti*, anche questa composta negli anni giovanili.

In questo numero

Classiconorroena ha finora pubblicato saggi, cronache, schede e recensioni sulle tematiche di interesse della Società. Quello che proponiamo ai nostri lettori in questo numero è qualcosa di più ambizioso: un testo letterario, in danese e in romanesco, nel quale troviamo trasportato sulle rive del Baltico un archetipo della cultura classica e occidentale, l'Ulisse dell'*Odissea*. Il numero contiene anche un scheda sull'autore di questo testo, Saverio Siciliano, e sulle sue sorprendenti esperienze letterarie.

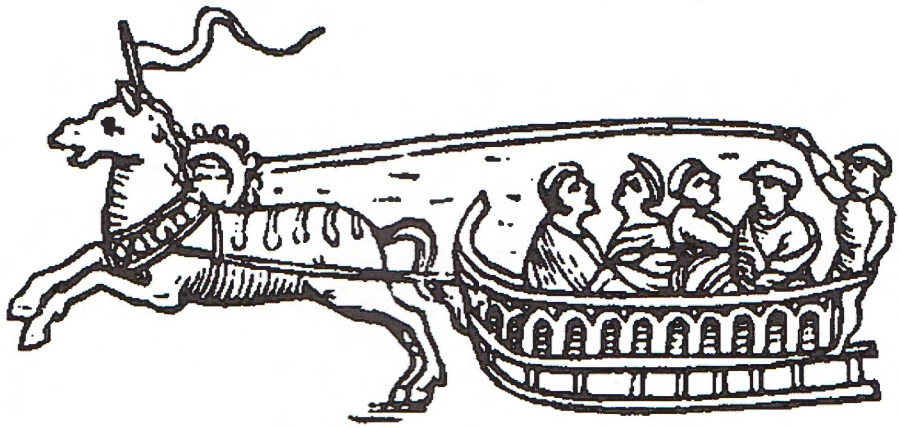

Classiconorroena
periodico semestrale

Autorizzazione del Tribunale di Perugia n. 43/92 del 16 dicembre 1992
Direttore responsabile: Fabio Stok
Progetto grafico: Laboratorio Informatico del Dipartimento di Studi filologici, linguistici e letterari
Università di Roma "Tor Vergata"
Stampa: tipografia "Don Guanella" S.r.l. via Bernardino Telesio 4b, 00195 Roma

In redazione:
Cristiana Lardo, Andrea Ottaviani

La società culturale "Classiconorroena" è aperta a studiosi di tutte le discipline interessate al tema del rapporto fra mondo classico e mondo scandinavo.
La società ha sede presso il Dipartimento di filologia e tradizione greca e latina dell'Università degli studi di Perugia, via del Verzaro 61, 06100 Perugia - Italy (e-mail: Cnorroen@unipg.it).
La quota di iscrizione è di 20,66 € (o valuta corrispondente) da versare sul conto corrente postale 21008065 intestato a Carlo Santini, Facoltà di Lettere, Università di Perugia. Confermare il versamento con un messaggio e-mail (o c/o Dipartimento di filologia e tradizione greca e latina, via del Verzaro 61, 06100 Perugia - Italy), indicando il proprio settore di ricerca (linguistica, filologia germanica, filologia classica, filologia medievale o altro). Gli iscritti riceveranno gratuitamente il Bollettino e le pubblicazioni della società.